

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 689 /1995

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ ΤΜΗΜΑ
Συνεδρίαση 15ης Νοεμβρίου 1995

Σύνθεση

Προεδρεύων : Μιχ. Βακρής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.
Νομικοί Σύμβουλοι : Ρ. Αντωνιάδης, Αν. Σωφός, Κ. Βολιτής,
Α. Τζεφερόπουλος, Εμ. Λουδάρης, Νικ. Κατσόμπος
και Νικ. Μαυρίκας.

Πάρεδροι (γνώμες χωρίς ψήφο) : Χρ. Μπότσιας, Α. Χαριλάουτης
και Παναγ. Σπανός

Εισηγητής : Νικ. Μαυρίκας, Νομικός Σύμβουλος.

Αριθμ. Ερωτήματος : Υπ' αριθμ. 42301/15654/13-9-1995 έγγραφο
Δ/νσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης
(τμήμα Μητρώων και Ανηλικιών)
Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης
και Αποκέντρωσης.

Περίληψη ερωτήματος : Εάν είναι δυνατή, σύμφωνα με τις δια-
τάξεις του άρθρου 16 του Ν. 1599/88 ,
του άρθρου 8 του Ν. 344/76 και του
άρθρου 42 παρ.1 Ν. 1946/91, η ικανο-
ποίηση του αιτήματος, της εταιρείας
GENEALOGICAL SOCIETY OF UTAH των Η.Π.Α.,
προς παροχή αδείας για τη μικροφωτογρά-
φηση του συνόλου των Ανηλικιών
βιβλίων της Επικρατείας (μέχρι του
έτους 1950) προς αποκλειστική χρήση
για γενεαλογική έρευνα.

Επί του πρόσθεν ερωτήματος, το τμήμα εγνωμοδότησε, ομοφώνως, ως ακολούθως :

Ι.α. Υπό της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Ν.1599/86 (Α,75) ορίζεται, ότι : <<Κάθε πολίτης.....έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων.....>>.

βι. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ.3 του 344/76 <<Περί ληξιαρχικών πράξεων>> στα ληξιαρχικά βιβλία καταχωρούνται οι πράξεις που έχουν αντικείμενο τη βεβαίωση γέννησης, γάμου ή θανάτου του φυσικού προσώπου.

ιι. Πέραν τούτων στο περιθώριο των ληξιαρχικών πράξεων, κατ' άρθρο 14 παρ.1 του ίδιου νόμου καταχωρούνται μεταβολές που έχουν σχέση με τη νομιμοποίηση και αναγνώριση εξωγάμου τέκνου, την αποκέρυξη, την αμφισβήτηση πατρότητας, την υιοθεσία και την τυχόν λύση της, το διαζύγιο, την ακύρωση γάμου, την προσθήκη ή μεταβολή ονόματος, επωνύμου υθαγενείας και θρησκαύματος.

Ακόμη προβλέπεται (άρθρο 24 παρ.1 του ίδιου νόμου) διακεκριμένη πράξη γεννήσεως εκθέτου.

γι. Περαιτέρω, περί των ληξιαρχικών βιβλίων, το άρθρο 8 παρ.2 του Ν.344/76, ορίζει, ότι <<τα ληξιαρχικά βιβλία είναι δημόσια>>. Το δε άρθρο 4 εδαφ.δ του ίδιου νόμου προβλέπει, ότι ο ληξίαρχος υποχρεούται <<να εκδίδει αντίγραφο, αποσπάσματα και πιστοποιητικά των εις τα βιβλία πράξεων ή των σχετικών προς τούτας παρ' αυτά ευρισκομένων δημοσίων εγγράφων>>. Η δημοσιότητα των ληξιαρχικών βιβλίων

συνίσταται, όπως και στην εισηγητική έκθεση του ανωτέρω νόμου τονίζεται, εις το ότι «<πας τις δύναται να ζητεί αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά εκ των βιβλίων, χωρίς να δικαιολογεί έννομον προς τούτο συμφέρον, ως και να πληρωφρευτεί εάν υφίσταται συγκεκριμένον ληξιαρχικόν γεγονός π.χ. εάν έχει συνταχθεί ληξιαρχική πράξη γάμου ωρισμένου προσώπου>>».

ιι. Υπό την ισχύ των άνω διατάξεων έχει γίνει δεκτό (γνωμοδότηση Γ τμήματος Ν.Σ.Κ., υπ' αριθμ. 73/1994), ότι μολονότι οι ληξιαρχικές πράξεις αφορούν την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων, λόγω της θεσπιζομένης υπό της προδιαληφθείσης ειδικής διατάξεως του άρθρου θ παρ.2 του ν.344/76 δημοσιότητας των ληξιαρχικών βιβλίων, η οποία διάταξη, ως ειδική, δεν εθίγη από τις μεταγενέστερες γενικές διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.1599/86, αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά εκ των ανωτέρω βιβλίων, πρέπει να χορηγούνται σε οποιαδήποτε αιτούντα, χωρίς να δικαιολογεί έννομον συμφέρον.

δι. Εξάλλου ανεξαρτήτως του γεγονόντος, ότι στην έννοια των δημοσίων αρχείων εντάσσονται και τα αρχεία των ληξιαρχείων (άρθρο 2 του Ν.1946/91), τεν τούτοις τα ληξιαρχικά βιβλία δεν μπορούν να θεωρηθούν σύμφωνα και με τις προβλέψεις του Π.Δ/τος 850/76 (Α,311) ως αρχειακό υλικό, όπως τούτο ειδικότερα προσδιορίζεται στο Ν.1946/91, εφόσον βάσει των αυτών βιβλίων εκδίδονται αντίγραφα και χορηγούνται πιστοποιητικά και για παρωχημένο χρόνο.

ιι. Εν πάση, όμως, περιπτώσει κατ' άρθρο 42 παρ.1 του άνω νόμου (1946/91) η διάθεση για μελέτη των αρχείων αρμοδιότητας της Γ.Α.Κ. τελεί υπό τις προϋποθέσεις εφαρμογής του προδικοληφθέντος άρθρου 16 του Ν.1599/1986.

ει. Η προπαρατεθείσα αρχή της δημοσιότητας, που καθιερύεται από τη διάταξη του άρθρου 8 παρ.2 του 344/76, καθώς και της φανεράς δράσεως της Δημόσιας Διοίκησης, που έχει μετουσιωθεί στο άρθρο 16 του Ν.1599/1986, εξαιρούνται στη χορήγηση μεμονωμένων αντιγράφων σε οποιονδήποτε αιτούντα, χωρίς την ανάγκη επικλήσεως ειδικού εννόμου συμφέροντος, έστω και υπό τη μορφή πολλαπλής ασκήσεως του σχετικού δικαιώματος.

ιι. Οι προειρημένες, όμως, αρχές δεν εξικνούνται μέχρι του σημείου μαζικής αναπαραγωγής του συνόλου των εγγράφων στοιχείων δημοσίων, δημοτικών ή κοινοτικών υπηρεσιών σε επίπεδο, μάλιστα, που θα μπορούσε να θεωρηθεί, ότι συνεπάγεται ανεξέλεγκτη παράλληλη λειτουργία ή λειτουργική υποκατάσταση των εν λόγω υπηρεσιών από τρίτους.

Ακόμη στη συγκεκριμένη περίπτωση μαζική αναπαραγωγή του συνόλου των Δηξιοαρχικών βιβλίων της Επικρατείας αντιστρατεύεται το δημόσιο συμφέρον, υπό την έννοια κινδύνου κοινολογήσεως στοιχείων, που είτε έχουν το χαρακτήρα απαρρήτου (λ.χ. στρατολογικής υφής) είτε αφορούν ζητήματα εθνολογικά ή δημογραφικά, των οποίων η έρευνα και η ερμηνευτική αξιολόγησή τους, δεν μπορεί να θεωρηθεί άμοιρη κινδύνου δημιουργίας γενικότερων προβλημάτων.

Ως εκ τούτου, τοιούτον δικαίωμα μαζικής αναπαραγωγής και
χρησιμοποίησως από τρίτους εγγράφων στοιχείων των δημοσίων κ.λπ.
υπηρεσιών, δεν περιλαμβάνεται ασφαλώς στη βούληση του νομοθέτη και
δεν μπορεί να βρει έρεισμα στις ανωτέρω διατάξεις των άρθρων 16 του Ν.
1599/86, 8 παρ. 2 του Ν. 344/76 και 42 παρ. 1 του Ν. 1946/91.

II. Υπό τις προεκτεθείσες σκέψεις το τμήμα γνωμοδότησε ομοφώνως
ότι στερείται νομίμου ερεισματος η ικανοποίηση του, κατά το ερώτημα,
αιτήματος.

Ο Εισηγητής

ΝΙΚ. ΜΑΥΡΙΚΑΣ
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 21.11.1995

Ο Προεδρεύων του Γ' Τμήματος Ν.Σ.Κ.

ΜΙΧΑΗΛ ΒΕΚΡΗΣ
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.